

Twee eeuwen zeilmakerij De Vries Maritiem in Lemmer

Precisiewerk met uitgekiende zeilen

De zeilen van De Vries Maritiem uit Lemmer gaan alle wereldzeeën over. Ze brengen wereldreizigers over de woeste baren langs Kaap de Goede Hoop en bij lichte wind net zo goed naar de droomparadijsjes van de Caraïben.

Kuipent canvas naaien.

Het maken van een mal van folie.

De meeste zeilen van de Lemster zeilmakerij zijn echter te vinden op de Friese meren, het IJsselmeer en de Waddenzee. Heel wat jachten voeren een tuig met daarin het opvallende logo van de zeemeermin. Of motorboten hebben een op maat gemaakte dektent van canvasdoek.

De Vries Maritiem is een van de weinige zeilmakerijen in Nederland die de productie nog helemaal in eigen hand heeft. “Allemaal in Lemmer gemaakt”, zegt Bouwe Gert de Vries (56) met trots. Hij weet dat er veel zeilen in China worden gemaakt, maar voor het echte vakmanschap of voor authentieke, originele of speciale zeilen is de Lemster zeilmakerij het adres.

GROTE LAPPEN

Grote lappen doek liggen op de grond. In de vloer verscholen zit een zeilmaker achter de naaimachine, bezig om de laatste hand te leggen aan een genua. De ruime bedrijfsvloer heeft hij tot zijn beschikking, zeker als er grote zeilen van zo’n 200 vierkante meter oppervlakte moeten worden gemaakt voor majestueuze klippers. Dan is het zwaar werk, het is trekken en sleuren aan zo’n 300 kilogram zeil.

Bouwe Gert de Vries (56) en Johan Schuurman (47).

Een zeil is meer dan een stuk doek, legt ontwerper Johan Schuurman (47) uit. Er moet bijvoorbeeld een bolling in ontstaan om goed de wind te vangen en dan komt het ook nog precies hoe het zeil staat op een schip. “Dat moet goed, dat komt aan op millimeterwerk.”

‘Het komt aan op millimeterwerk’

Het tuigplan wordt in zijn geheel voorbereid op de computer. Het technisch denkwerk zit in de eerste fase. “We kijken bijvoorbeeld naar waar het jacht zal gaan varen. Op volle zee moet het zwaarder gestikt zijn dan op de Friese meren”, licht Schuurman toe. Het komt uiteindelijk aan op vakmanschap om de banen dacron volgens dat plan ook goed te naaien. “Dat vraagt jaren ervaring”, beklemtoont De Vries.

WERELDREIS

Zeilmakerij De Vries Maritiem heeft inmiddels naam opgebouwd bij ‘vertrekkers’, zeilers die een jaar lang met hun jacht over de oceanen zwerven. Het is een specifieke groep zeilers die hoge eisen stelt aan jacht en zeilen. Vaak genieten ze veel aanzien, ook in het buitenland. “Zij zijn zo tegelijk ambassadeurs voor ons bedrijf.”

“Dit zijn grote projecten”, zegt Schuurman. “Zo’n wereldreis vergt een grondige voorbereiding en je wilt als zeiler erop vertrouwen dat alles aan boord klopt. Wij delen onze kennis en ervaring en zorgen ervoor dat het met de zeilen in orde is.”

Als het zeil in zware storm toch bezwijkt, is er nog geen man overboord. “Dan gaan we hard aan de slag om snel een nieuwe te maken die we dan naar de dichtstbijzijnde haven sturen”, vult De Vries aan. “We maken het zelf. Daarin zit onze kracht.”

LEERZAAM

“Het is belangrijk dat wij zelf zeilers zijn”, vindt Schuurman. “Zo weet je wat mensen beweegt.” Het zorgt voor snel begrip

Stansen zeilgaten.

voor bijzondere omstandigheden of specifieke eisen. Zelf is hij verdienstelijk zeiler in een 30-kwadraat, in deze klasse meerdere keren winnaar van de Sneekweek en in 2018 nog Nederlands kampioen. De zeilmakers doen hun voordeel met de kennis uit de wedstrijdsport. “Het is geen grote markt, maar wel een heel leerzame.”

De toerzeilers vormen de hoofdmoot voor de Lemster zeilmakerij. Het zijn watersporters van divers pluimage, van de hardwerkende arbeider tot de vermogende bestuurder van een multinational. In de basis zijn ze allemaal gelijk, want “een boot hebben is emotie”, beklemtoont De Vries.

Voorts richt De Vries Maritiem zich op de zakelijke markt. Bij een groot aantal werven krijgen de nieuwgebouwde jachten de zeilen uit Lemmer. Daarnaast is de snelgroeiende verhuurvloot interessant. Nu al staan op het grootste deel van de verhuurde zeiljachten in de omgeving zeilen met de zeemeermin. De Vries voorziet een verdere groei. “Vooral de jongere generaties kiezen liever voor enkele weken zeilen met een te huren jacht dan zo’n schip ook echt in bezit te hebben. Je kunt het ook begrijpen als je alle kosten tegen elkaar afzet.”

In de ontwerphoek van het bedrijf liggen op de vloer vellen doorschijnend folie vol met aantekeningen en maten. Het zijn de mallen voor het maken van een kuintent voor een motorjacht. Aan de hand hiervan wordt in de computer precies een 3D-model gemaakt, waarna deze automatisch op de grote tafels uit het polyester doek wordt gesneden.

HISTORIE

Zeilmakerij De Vries Maritiem is bijna twee eeuwen oud. Rond 1830 heeft Marten Pietersz de Vries het bedrijf opgericht, maar al sinds 1823 is hij in Lemmer actief als zeilmaker, nadat hij eerder aan boord van een windjammer heeft gevaren.

Alles wat maar wind moet vangen, krijgt in die tijd zeilen van

De Vries. Een deel van de Lemster vissersvloot hoort tot zijn klantenkring, de molenaars krijgen zeilen voor de molenwieken en hij maakt in 1851 de tuigage voor het schoenerschip ‘Bertha Victoria’. Lemmer is al snel een toonaangevende zeilmakerij rijker.

Enkele molens draaien nog slechts als een monument en de vissersvloot van weleer is gereduceerd en vaart beslist niet meer onder zeil. De ooit grote bedrijvigheid van de zeilmakerij, taanderij en touwslagerij in Lemmer zou voorgoed verdwenen zijn als er in de jaren zestig van de vorige eeuw geen sprake zou zijn geweest van een grote bloei van de watersport.

PLEZIERJACHTEN

De snel uitdijende vloot van plezierjachten is sinds die tijd de belangrijkste markt voor De Vries Maritiem. De komst van het veel lichtere dacron ter vervanging van het zwaardere en stuggere katoen geeft de watersporters ongekende mogelijkheden. Het oude familiebedrijf vindt zichzelf in deze periode opnieuw uit door kunststof te benutten voor zeilen en zet de toon met een revolutionaire buiskap, die het leven op het water heel wat aangenamer maakt.

Het hele jaar door is er bedrijvigheid voor de zeventien werknemers. In het voorjaar is het vaak alle hens aan dek, omdat de watersporters de boot gereed willen hebben voor een nieuw seizoen. In het najaar is er echter al veel drukte met onderhoud aan zeilen of het wassen ervan. In de planning proberen ze het zo te sturen, dat het voor de zeilmakers en de naaisters geen hollen en stilstaan wordt.

In 2013 is er een bundeling van krachten geweest van de oude zeilmakerij De Vries en het jonge bedrijf Maritiem. Bouwe Gert de Vries en Ruben Hoekstra zijn samen de eigenaren. Het karakter van het familiebedrijf blijft: zoon Dennis de Vries werkt al mee in het bedrijf. Zowel de klassieke schepen en platbodems als de snelle zeiljachten worden voorzien van tuigage, buiskappen, tenten en huiken en de motorschepen van kappen, kuintenten en winterkleden.

ORIGINALITEIT

Is twee eeuwen historie voor De Vries Maritiem slechts verleden? Geenszins, beklemtoont De Vries. De Stichting Huizer Botters bijvoorbeeld hecht aan originaliteit voor de varende monumenten. “Dan komen ze bij ons. Steek voor steek zetten wij bijvoorbeeld het lijktouw aan het zeil. Dat is vakwerk op zich.”

Dezelfde hang naar het authentieke is er bij eigenaren van koninklijke schepen die zo graag het oorspronkelijke karakter willen behouden. Katoenen zeilen zijn niet meer te leveren, maar de Lemster zeilmakerij maakt “zo origineel mogelijk” met clippercanvas. “Zo zie je amper verschil met katoen.”

TEKST EN FOTO'S: BERT DE JONG